

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและเสนอแนะ

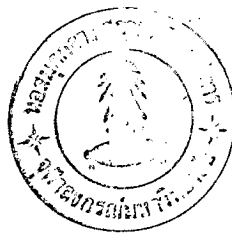
การวิจัยเรื่อง "ความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่ศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ในโรงเรียนทอถอง" คำนึงถึงองค์ประกอบ ๒ ประการ คือ ระดับความรู้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และระดับเจตนคติทางอาชีพ เพื่อจะได้ข้อมูลในการยกระดับความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อประเมินความรู้ในเนื้อหากลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๒. เพื่อศึกษาเจตนคติทางอาชีพของนักเรียนที่ศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑
๓. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่ศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ระหว่างภาคต่าง ๆ และเขตกรุงเทพมหานคร

สมมุติฐานของการวิจัย

๑. นักเรียนในภาคต่าง ๆ และเขตกรุงเทพมหานครมีความรู้ในเนื้อหา กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพแตกต่างกัน
๒. นักเรียนในภาคต่าง ๆ และเขตกรุงเทพมหานครมีเจตนคติทางอาชีพแตกต่างกัน

๓. นักเรียนในภาคต่าง ๆ และเขตกรุงเทพมหานครมีระดับความพร้อมทางอาชีพแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

๑. ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่ศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ในโรงเรียนทดลองของกรมวิชาการ สุ่มตัวอย่างประชากรไว้ดังนี้ คือ ภาคเหนือ ๑๑๐ คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๕๒ คน ภาคกลาง ๑๑๘ คน ภาคใต้ ๑๕๒ คน และเขตกรุงเทพมหานคร ๑๔๘ คน รวมนักเรียน ๖๖๐ คน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๒.๑ แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบ

๒.๒ แบบทดสอบความรู้กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ฉบับทดลอง จำนวน ๖๓ ข้อ มีค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ .๘๐ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .๒๐ ขึ้นไป และระดับความยากระหว่าง .๒๐ ถึง .๘๐

๒.๓ แบบสำรวจเจตคติทางอาชีพ จำนวน ๔๕ ข้อ มีค่าความเที่ยงของแบบสำรวจ .๘๔

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้ คือ

๓.๑ นำแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบมาจัดรวบรวมเป็นหมวดหมู่แล้วหาค่าร้อยละของผู้ตอบ

๓.๒ นำข้อมูลของแบบทดสอบความรู้กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ และแบบสำรวจเจตคติทางอาชีพมาวิเคราะห์ค่าสถิติโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน T - score และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างภาคต่าง ๆ และเขตกรุงเทพมหานคร และดำเนินการวิเคราะห์หมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ ก็ทดสอบทีละคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลแสดงสถานภาพของนักเรียนมีดังนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวนทั้งหมด ๖๖๐ คน เป็นชาย ๓๓๕ คน และหญิง ๓๒๕ คน นักเรียนมีอายุระหว่าง ๑๑ - ๑๕ ปี ส่วนใหญ่มีอายุ ๑๒ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๖๗ รองลงมาอายุ ๑๓ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓๖ และอายุ ๑๑ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๔๔ นอกจากนั้นอายุ ๑๔ ปีและ ๑๕ ปี

ทางบ้านอาชีพของบิดา ส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๑.๕๒ ประกอบอาชีพรับจ้าง รองลงมาร้อยละ ๒๒.๑๒ ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ส่วนนักเรียนมีความต้องการประกอบอาชีพรับราชการในอนาคตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๒๔ รองลงมาต้องการประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๔ และน้อยที่สุดต้องการมีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๔

สรุปผลการวิจัยตอนที่ ๒ และตอนที่ ๓

๑. ระบุถึงความรู้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ นักเรียนในภาคเหนือ มีคะแนนความรู้เฉลี่ยสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๖ รองลงมาคือเขตกรุงเทพมหานคร และภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒๔ และ ๓๔.๒๐ ตามลำดับ สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๑๕ ส่วนระบุกับเจตนคติทางอาชีพนั้น นักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๓๔ รองลงมาคือภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๑๒ สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๔๕

๒. จำนวนนักเรียนแยกตามเกณฑ์ของความรู้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ปรากฏว่านักเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลางมากที่สุด คือร้อยละ ๓๐.๕๑ เกณฑ์สูงร้อยละ ๑๔.๔๕ และเกณฑ์ต่ำร้อยละ ๑๔.๒๔ ส่วนการแยกตามเกณฑ์ของเจตนคติทางอาชีพ นักเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลางมากที่สุด คือร้อยละ ๓๐.๐๐ เกณฑ์สูงร้อยละ ๕.๐๕ และเกณฑ์ต่ำร้อยละ ๒๐.๕๑

๓. เมื่อนำนักเรียนมาแยกตามเกณฑ์ทั้งกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ และเจตนคติทางอาชีพ ปรากฏว่ามีนักเรียนอยู่ในระดับต่าง ๆ ดังนี้

ร้อยละ	๓.๑๘	มีระดับความรู้ในเกณฑ์สูง	เจตนคติทางอาชีพในเกณฑ์สูง
ร้อยละ	๘.๘๕	มีระดับความรู้ในเกณฑ์สูง	เจตนคติทางอาชีพในเกณฑ์ปานกลาง
ร้อยละ	๑.๘๒	มีระดับความรู้ในเกณฑ์สูง	เจตนคติทางอาชีพในเกณฑ์ต่ำ
ร้อยละ	๕.๓๖	มีระดับความรู้ในเกณฑ์ปานกลาง	เจตนคติทางอาชีพในเกณฑ์สูง
ร้อยละ	๕๐.๑๕	มีระดับความรู้ในเกณฑ์ปานกลาง	เจตนคติทางอาชีพในเกณฑ์ปานกลาง
ร้อยละ	๑๕.๐๐	มีระดับความรู้ในเกณฑ์ปานกลาง	เจตนคติทางอาชีพในเกณฑ์ต่ำ
ร้อยละ	๐.๑๕	มีระดับความรู้ในเกณฑ์ต่ำ	เจตนคติทางอาชีพในเกณฑ์สูง
ร้อยละ	๑๐.๐๐	มีระดับความรู้ในเกณฑ์ต่ำ	เจตนคติทางอาชีพในเกณฑ์ปานกลาง
ร้อยละ	๔.๐๘	มีระดับความรู้ในเกณฑ์ต่ำ	เจตนคติทางอาชีพในเกณฑ์ต่ำ

๔. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ระหว่างภาคต่าง ๆ และเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ จึงทดสอบค่า F โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) พบความแตกต่างระหว่างคู่ดังนี้ ภาคเหนือกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขตกรุงเทพมหานครกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้กับภาคเหนือ และเขตกรุงเทพมหานครกับภาคใต้ นอกจากนั้นไม่มีความแตกต่างกัน

๕. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเจตนคติทางอาชีพระหว่างภาคต่าง ๆ และเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ จึงทดสอบค่า F โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) พบความแตกต่างระหว่างคู่ดังนี้ ภาคเหนือกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขตกรุงเทพมหานครกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขตกรุงเทพมหานครกับภาคกลาง และเขตกรุงเทพมหานครกับภาคใต้ นอกจากนั้นไม่มีความแตกต่างกัน

๖. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพร้อมทางอาชีพระหว่างภาคต่าง ๆ และเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ จึงทดสอบค่า F โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) พบความแตกต่างระหว่างคู่ดังนี้ ภาคเหนือกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้กับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขตกรุงเทพมหานครกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางกับภาคเหนือ ภาคใต้กับภาคเหนือ เขตกรุงเทพมหานครกับภาคกลาง และเขตกรุงเทพมหานครกับภาคใต้ นอกนั้นไม่มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้

๑. ก้านสถานภาพของนักเรียน

นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง ๑๑ - ๑๕ ปี และส่วนมากอยู่ในช่วงอายุ ๑๒ และ ๑๓ ปี ตามลำดับ วัชรวิ ทรัพย์มี (๒๕๒๓ : ๒๔) ได้อ้างถึงซูเปอร์ (Super) ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า วัย ๑๒ ปีเป็นระยะที่บุคคลเลือกพิจารณาอาชีพต่างๆ ตามความสนใจของตนเอง (Interest Substage) และอายุ ๑๓ ปีเป็นระยะที่บุคคลพิจารณาความสามารถในการประกอบอาชีพต่างๆ (Capacity Substage) ดังนั้นผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คงจะให้คำตอบเกี่ยวกับการเลือกอาชีพโดยพิจารณาถึงความสามารถในการประกอบอาชีพต่างๆ และความสนใจของตนเองเป็นสำคัญ การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนในขณะนี้อาจจะยังไม่เป็นที่แน่นอนเพราะยังไม่ได้พิจารณาถึงองค์ประกอบที่สำคัญอื่น ๆ เช่น ความต้องการของตลาดแรงงาน หรือคุณสมบัติของอาชีพนั้น ๆ

นักเรียนส่วนใหญ่มีบิดาประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกรกรม แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีบิดาที่มีรายได้น้อยกว่าค่า และเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลการเลือกอาชีพของนักเรียน ปรากฏว่านักเรียนเลือกอาชีพรับจ้างน้อยที่สุด แสดงว่านักเรียนต้องการอาชีพที่มีระดับสูงกว่าบิดา เพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของตนเอง ผลการวิจัยนี้

สนับสนุนงานวิจัยของแชนเนย์ (Channay ๑๙๖๘ : ๒๔๕๗-๒๔๕๘) ซึ่งได้วิจัยพบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะเลือกอาชีพโดยพิจารณาในด้านการเงินสูงกว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับสูง ส่วนอาชีพที่นักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการคือการรับราชการ ผลการวิจัยนี้เห็นว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทิมา บุญวานิช (๒๕๐๕) ซึ่งสำรวจความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ พบว่านักเรียนร้อยละ ๖๔.๖๗ เลือกอาชีพรับราชการ และสาเหตุที่นักเรียนเลือกอาชีพรับราชการมากที่สุดนั้นอาจเนื่องมาจากการที่นักเรียนมีค่านิยมในเรื่องการเหลือมลาของอาชีพ รักอาชีพรับราชการมากกว่าอาชีพอื่น ๆ เพราะความมีอภิสิทธิ์ต่าง ๆ (สุนทร ศรีรักษา ๒๕๒๒ : ๒๒๔) คณะอนุกรรมการวางแผนพัฒนาคน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ม.ป.ป. : ๑๔) ได้สรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เยาวชนไทยและผู้ปกครองมีค่านิยมในอาชีพรับราชการไว้ว่า อาจเนื่องมาจากโครงสร้างระบบการศึกษาและระบบเงินเดือนราชการ นอกจากนี้ รังสรรค์ ษณะพรพันธ์ (๒๕๑๔ : ๒๐) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่าระบบการศึกษามักจะปลูกฝังความเห็นที่ว่างงานที่อาศัยแรงงานน้อยเป็นงานที่มีเกียรติมากกว่างานที่ใช้แรงงานมาก นับว่าเป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเลือกอาชีพรับราชการ เพราะมีความคิดว่าการรับราชการ เป็นงานที่มีเกียรติและมีหน้ามีตาในสังคม แม้กระทั่งผู้ที่เรียนจบสายอาชีพมา ต่างก็มุ่งหน้ามาหาอาชีพรับราชการมากกว่าที่จะออกไปประกอบอาชีพตามที่ตนได้รับการฝึกฝนมา (บรรจง ชูสกุลชาติ ๒๕๒๕ : ๗) ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หากนักเรียนจำนวนมากมีความคิดเช่นนี้ย่อมจะเป็นอุปสรรคสำคัญของการพัฒนาประเทศ เพราะจะมีบุคคลที่ว่างงานเพิ่มขึ้นอีกมากเนื่องจากเลือกงานหรือหางานที่ต้องการทำไม่ได้

๒. จำนวนนักเรียนแยกตามเกณฑ์ สูง ปานกลาง และต่ำ

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ความรู้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๐.๕๑ มีความรู้อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ร้อยละ ๑๔.๔๕ และ ๑๔.๒๔ อยู่ในเกณฑ์สูงและต่ำตามลำดับ นับว่าการให้ความรู้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้ผลดีพอสมควร เพราะนักเรียนส่วนใหญ่มีระดับความรู้อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

สำหรับระดับเจตนคติทางอาชีพนั้น ปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๐.๐๐ มีเจตนคติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ร้อยละ ๒๐.๕๑ อยู่ในเกณฑ์ต่ำ และมีเพียงร้อยละ ๔.๐๘ อยู่ในเกณฑ์สูง แสดงว่าหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพนั้น สามารถเสริมสร้างเจตนคติในการทำงานให้แก่แก่นักเรียนได้ก็พอสมควร เพราะนักเรียนส่วนใหญ่มีระดับเจตนคติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าเปอร์เซ็นต์ของนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำมีมากกว่าจำนวนนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์สูง ซึ่งเมื่อเทียบกับค่าความรู้แล้วจะเห็นว่าเปอร์เซ็นต์ของนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์สูงและค่ามีประมาณพอ ๆ กัน จึงอาจกล่าวได้ว่า การเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพนั้นสามารถเสริมสร้างให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานอาชีพดีกว่าทางค่าเจตนคติทางอาชีพ

จากผลการวิเคราะห์ระดับความพร้อมทางอาชีพ (ตารางที่ ๔) โดยแบ่งนักเรียนออกตามเกณฑ์ทั้งระดับความรู้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และระดับเจตนคติทางอาชีพ ผลปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๐.๑๕ มีระดับความรู้และระดับเจตนคติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แสดงว่าการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพอยู่ในเกณฑ์ที่ปานกลาง เนื่องจากสามารถช่วยพัฒนาให้นักเรียนส่วนใหญ่มีระดับความพร้อมทางอาชีพอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หากมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่สามารถเพิ่มพูนและปลูกฝังเจตนคติทางอาชีพให้แก่แก่นักเรียนมากขึ้นแล้ว ก็จะช่วยให้อาชีพนักเรียนที่มีความพร้อมทางอาชีพอยู่ในเกณฑ์สูงมีมากขึ้น ดังเช่นผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีจำนวนนักเรียนร้อยละ ๑๔.๕๕ มีระดับความรู้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพอยู่ในเกณฑ์สูง แต่ปรากฏว่าในจำนวนนี้มีเพียงร้อยละ ๓.๑๘ เท่านั้นที่มีระดับเจตนคติอยู่ในเกณฑ์สูง นอกจากนั้นอยู่ในเกณฑ์ปานกลางและต่ำ คือร้อยละ ๕.๕๕ และ ๑.๕๒ ตามลำดับ จึงทำให้นักเรียนที่มีความพร้อมทางอาชีพอยู่ในเกณฑ์สูงเหลือเพียงร้อยละ ๓.๑๘ ฉะนั้นจึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่การเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพควรจะเน้นในเรื่องการปลูกฝังเจตนคติทางอาชีพให้มากขึ้น เพราะถ้าทำได้ก็จะสามารถช่วยให้ปัญหาการว่างงานลดน้อยลง ดังที่สัญญา จิตตานนท์ (๒๕๒๑ : ๕๓-๕๔) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า บุคคลที่ได้รับการอบรมปลูกฝังให้มีเจตนคติต่ออาชีพในทางที่ดีจะเป็นผู้ที่ไม่เลือกงาน ดังนั้นปัญหาการว่างงานเนื่องจากการเลือกงานก็จะน้อยลง นอกจากนั้นการมีเจตนคติที่ดีต่อการทำงานยังสามารถช่วยให้นักปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพมากขึ้น (สำรวย มีชนอน ๒๕๑๖ : ๒)

๓. รั้กั้บควำมรู้กลุ่มการงานและพื้นฐำนอาชีพ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักเรียนในภาคต่าง ๆ และเซคกรุงเทพรมหานคร มีรั้กั้บควำมรู้กลุ่มการงานและพื้นฐำนอาชีพตามลำดับดังนี้ คือ ภาคเหนือ เซคกรุงเทพรมหานคร ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยโดยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่รั้กั้บ .๐๐ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ว่า นักเรียนในภาคต่าง ๆ และเซคกรุงเทพรมหานครมีรั้กั้บควำมรู้กลุ่มการงานและพื้นฐำนอาชีพแตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (๒๕๒๔ : ๔๔) ซึ่งได้วิจัยเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และปีที่ ๔ ที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษาฉบับทดลอง และที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๐๓ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนทั้งชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และปีที่ ๔ ที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ตามภาคต่าง ๆ และเซคกรุงเทพรมหานครมีรั้กั้บควำมรู้กลุ่มการงานและพื้นฐำนอาชีพแตกต่างกัน

และจากการทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยทดสอบค่า F ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ผลปรากฏว่า นักเรียนในภาคเหนือและเซคกรุงเทพรมหานครมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนภาคเหนือกับเซคกรุงเทพรมหานครและภาคกลางไม่แตกต่างกัน ภาคกลางกับภาคใต้ไม่แตกต่างกัน และภาคใต้กับภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่แตกต่างกัน แสดงว่านักเรียนในภาคเหนือและเซคกรุงเทพรมหานครมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนนักเรียนในภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำที่สุด การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ เซคกรุงเทพรมหานครมีความพร้อมในด้านบริการทางการศึกษามากกว่าภาคอื่น ๆ เช่น มีวิ้สทุ่ขุ้บกรณั้ที่สามารถจะให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างทั่วถึง สภาพแวดล้อมและห้องถั้บมีความสะดวกสามารถที่จะแสวงหาวิ้สทุ่ทุกแทนได้ง่าย มีแหล่งบริการทางการศึกษาที่สามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ทำให้ครูส่วนใหญ่มีวิ้จติทางการศึกษาสูง

และมีประสิทธิภาพในการจัดสภาพการเรียนการสอน รวมทั้งทำให้ผู้บริหารสามารถ
จัดครูสอนงานต่าง ๆ ของกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพได้ดีขึ้น สำหรับภาคเหนือ
นั้นโรงเรียนทศทองส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตชุมชนและเป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ซึ่ง
โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่เหล่านี้จะมีความพร้อมทางวิชาการ เช่น อาคารสถานที่ อัตรากำ
กำลังครู ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์สูง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ ๒๕๒๑ : ๓๓) ผลจึงปรากฏว่านักเรียนในภาคเหนือและเขตกรุงเทพมหานคร
มีระดับความรู้กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพสูงที่สุด นักเรียนเหล่านี้จะมีประสิทธิภาพ
ในการที่จะออกไปสู่ตลาดแรงงานในอนาคต ทำให้ประเทศมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
ทั้งที่ วนิกา สิทธิรณฤทธิ์ (๒๕๒๒ : ๒๔-๒๕) กล่าวว่าบุคคลที่มีความรู้ในการทำงาน
ย่อมจะเป็นผลให้การพัฒนาการเศรษฐกิจก้าวไปไกล

ส่วนภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัญหาและอุปสรรคมากมายทำให้
ให้การเรียนการสอนไม่ได้ผลเท่าที่ควร เช่น โรงเรียนชาควัสกุและอุปกรณที่จะให้
นักเรียนได้ปฏิบัติงาน และสภาพภูมิประเทศที่ไม่เอื้ออำนวยในการจัดหาวัสดุมาทดแทน
นอกจากนั้นครูไม่มีแหล่งบริการทางวิชาการทำให้ไม่สามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้
โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัญหาอื่นอีก กล่าวคือ นักเรียนส่วนใหญ่มาจาก
ครอบครัวที่มีฐานะยากจน ชักสนใจอ่านวยความสะดวกที่จะช่วยเสริมการเรียน ครู
ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาค้ำแต่ต้องรับผิดชอบนักเรียนจำนวนมาก โรงเรียนมีขนาดเล็ก
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๒๐ : ๕) เพราะฉะนั้นผลการเรียนของ
นักเรียนเมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ จึงอยู่ในระดับที่ต่ำกว่า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๔. ระดับเจตนคติทางอาชีพ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักเรียนในภาคต่าง ๆ และเขตกรุงเทพมหานคร มีระดับเจตนคติทางอาชีพตามลำดับจากสูงไปหาคำดังนี้ คือ เขตกรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ว่า นักเรียนในภาคต่าง ๆ และเขตกรุงเทพมหานครมีเจตนคติทางอาชีพแตกต่างกัน

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยการทดสอบค่า F ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ผลปรากฏว่า เขตกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าภาคใต้ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือแต่ไม่แตกต่างจากภาคเหนือ ภาคเหนือสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือแต่ไม่แตกต่างจากภาคใต้และภาคกลาง ส่วนภาคใต้กับภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่แตกต่างกัน ฉะนั้นแสดงว่านักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคเหนือมีเจตนคติทางอาชีพสูงที่สุด ส่วนนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำที่สุด การที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุ ๒ ประการ คือ สภาพแวดล้อมทางอาชีพ และสภาพการเรียนการสอน

ประการแรกสภาพแวดล้อมทางอาชีพนั้นนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ดังที่วัชรวิ ทรัพย์มี (๒๕๒๓ : ๑๑๔) ได้กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อนักเรียนประถมศึกษาในการพัฒนาเจตนคติ การที่นักเรียนได้พบเห็นอาชีพต่าง ๆ ที่มีอยู่มากมายในสังคม หรือจากสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ นับว่าเป็นการให้ข้อมูลทางอาชีพแก่นักเรียนซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักโลกของงานได้ดียิ่งขึ้น นักเรียนจะได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ อย่างถูกต้องและมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง นอกจากนั้นสิ่งแวดล้อมยังจะเป็นสิ่งที่ช่วยแปลและประเมินความหมายข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตนเอง รู้จักความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเองซึ่งทำให้

นักเรียนปรับตัวเองได้ก็ขึ้น ฉะนั้นนักเรียนที่อยู่ตามภาคต่าง ๆ ที่มีสภาพแวดล้อมแตกต่างกันย่อมจะมีเจตคติทางอาชีพที่แตกต่างกัน และโดยที่เขตกรุงเทพมหานครมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเจตคติทางอาชีพดังกล่าว นักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครจึงมีเจตคติทางอาชีพสูงกว่าภาคอื่น ๆ นักเรียนในภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง มีเจตคติทางอาชีพรองลงมา สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสภาพแวดล้อมทางอาชีพที่ด้อยกว่าภาคอื่น ๆ ทั้งหมด นักเรียนไม่ได้รับข้อมูลทางอาชีพเท่าที่ควร มีนักเรียนส่วนน้อยเท่านั้นที่มีโอกาสได้รับความรู้จากสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๒๐ : ๗๒) จึงทำให้นักเรียนมีเจตคติทางอาชีพค่อนข้างต่ำ

สาเหตุอีกประการหนึ่งได้แก่สภาพการเรียนการสอน ดังได้กล่าวแล้วว่า กรุงเทพมหานครและภาคเหนือมีความพร้อมทางวิชาการดีกว่าภาคอื่น ๆ ทั้งในด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน นักเรียนมีโอกาสปฏิบัติงานอย่างทั่วถึง ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (๒๕๒๔ : ๑๓-๑๖) ได้กล่าวว่า การที่นักเรียนได้มีโอกาสฝึกงานด้วยตนเองนั้นจะทำให้เกิดทัศนคติที่ดีในการทำงาน ค่อยไปในอนาคต และเกิดเจตคติที่ดีต่อการทำงานสุจริตทุกชนิด ฉะนั้นจึงทำให้นักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคเหนือ ได้รับการพัฒนาเจตคติในการทำงานมากกว่าภาคอื่น ๆ นอกจากนั้นวิธีการสอนของครูยังมีส่วนสนับสนุนในการพัฒนาเจตคติให้แก่ นักเรียนได้โดยการส่งเสริมค่านิยมค่านิยมทางอาชีพ เช่น การสอดแทรกความรู้เรื่องอาชีพในการสอนวิชาต่าง ๆ การใช้เวลาว่างสนทนาเรื่องอาชีพ หรือแม้แต่การให้แก่นักเรียนมาอภิปรายแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน สุโท เจริญสุข (๒๕๒๓ : ๒๔) กล่าวว่า การส่งเสริมค่านิยมค่านิยมทางอาชีพอาจทำได้โดยหัดให้นักเรียนรู้จักการเรียน การเล่น และการทำงานเป็น มีการรับผิดชอบตัวเองในครอบครัวและหมู่คณะ นอกจากนั้น อารี ศัญเจริญรัตน์ (๒๕๒๒ : ๑๔๓) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า การแนะนำแก่นักเรียนในเรื่องการรับผิดชอบและการเคารพสิทธิของผู้อื่นจะทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการทำงานในอนาคต ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนการสอนในภาคต่าง ๆ

นั้นจะต้องใช้เครื่องมือวิจัยที่มีประสิทธิภาพอย่างมาก จึงจะทราบความแตกต่างของพฤติกรรมการเรียนการสอนทั้งกล่าวระหว่างภาคต่าง ๆ ได้ การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้รวมถึงการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอน แต่อย่างไรก็ตามมีข้อมูลที่แสดงว่านักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากภาคอื่น ๆ มาก คือการแสดงความคิดเห็นโดยการพูดน้อยกว่าภาคอื่น ๆ แต่จะใช้เวลาในการเขียนหนังสือหรือทำแบบฝึกหัดมากกว่าภาคอื่น ๆ (สุนทร อมรวิวัฒน์ ม.ป.ป. : ๓๗) ทั้งนี้ นักเรียนจึงมีโอกาสได้รับข้อมูลทางอาชีพน้อยมาก ซึ่งอาจสรุปได้ว่าเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีระดับเจตคติทางอาชีพต่ำที่สุด

๕. ระดับความพร้อมทางอาชีพ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักเรียนในภาคต่าง ๆ และเขตกรุงเทพมหานครมีระดับความพร้อมทางอาชีพตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ เขตกรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ว่า นักเรียนในภาคต่าง ๆ และเขตกรุงเทพมหานครมีระดับความพร้อมทางอาชีพแตกต่างกัน

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยทดสอบค่า F ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ผลปรากฏว่า นักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนเขตกรุงเทพมหานครกับภาคเหนือไม่แตกต่างกัน ภาคกลางและภาคใต้สูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนภาคกลางและภาคใต้ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่านักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคเหนือมีระดับความพร้อมทางอาชีพสูงที่สุด นักเรียนในภาคกลางและภาคใต้อยู่ในระดับกลาง และนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำที่สุด

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและภาคเหนือประสบความสำเร็จมากที่สุดในการดำเนินการตามหลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช ๒๕๒๑ เพราะนักเรียนส่วนใหญ่มีระดับความรู้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และระดับเจตคติทางอาชีพสูงกว่าภาคอื่น ๆ ซึ่งแสดงว่านักเรียนได้รับการเสริมสร้าง ให้ความพร้อมทางอาชีพจนสามารถที่จะประกอบอาชีพได้ตามควรแก่วัยและความสามารถ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษาในปัจจุบัน ทั้งที่ดาว เกิดเกียรติพงศ์ และวราคม ที่สุเกะ (๒๕๒๒ : ๑๗๑) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการเตรียมประชากรให้มีความสามารถ เจตคติ และค่านิยม ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ชีรศักดิ์ ลิขิตวัฒน์เศรษฐ์ (๒๕๒๒ : ๕-๑๓) ได้กล่าวไว้ว่านักเรียนที่ได้ศึกษากลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพนั้น เมื่อจบหลักสูตรไปแล้ว ควรมีความรู้พื้นฐานในเรื่องของอาชีพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับปากท้องโดยตรง เป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และช่วยตนเองได้ ทั้งนี้จึงอาจสรุปได้ว่านักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคเหนือได้รับการวางรากฐานอย่างดีในการที่จะทำงานหรือออกไปประกอบอาชีพได้ตามควรแก่อัธยาศัย ช่วยสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่บ้านเมืองต่อไป

นักเรียนในภาคกลางและภาคใต้มีระดับความพร้อมทางอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนในภาคกลางมีระดับความรู้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพอยู่ในระดับเดียวกับ เขตกรุงเทพมหานครและภาคเหนือ แต่มีเจตคติทางอาชีพในระดับที่ต่ำกว่า ทั้งนี้การเรียนการสอนในภาคกลางจึงควรปรับปรุงในเรื่องการปลูกฝังเจตคติทางอาชีพให้มากขึ้น สำหรับนักเรียนในภาคใต้นั้นทั้งระดับความรู้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และเจตคติทางอาชีพอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเขตกรุงเทพมหานครและภาคเหนือ ทั้งนี้การเรียนการสอนในภาคใต้จึงควรปรับปรุงทั้ง ๒ ด้านนี้ให้มากขึ้นอีก

ส่วนนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีระดับความพร้อมทางอาชีพอยู่ในระดับที่ต่ำสุดเมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ นักเรียนมีระดับความรู้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และระดับเจตคติทางอาชีพอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสภาพที่เสียเปรียบทางการศึกษาทุก ๆ ด้าน ฉะนั้นนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาและออกไปทำงานหรือค้าวงชีวิตอยู่ในสังคมย่อมจะเกิดปัญหามากที่สุด ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจะต้องระดม

ทรัพยากรทุกชนิด เพื่อเน้นการพัฒนาการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพิเศษ
ให้มีสภาพที่ทัดเทียมกับภาคอื่น ๆ ในโอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ อาจใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน
กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพได้โดย

๑. ควรกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา ให้มีความเสมอภาคในการศึกษา
ทั่วประเทศ อาทิเช่น การกระจายทรัพยากรทุกด้านให้เพียงพอกับความต้องการของ
แต่ละภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีสภาพทางเศรษฐกิจและ
สังคมที่ยากกว่าภาคอื่น ๆ ทั้งหมด จึงควรหาทางปรับปรุงและพัฒนาให้มีสภาพที่ยิ่งขึ้น
ใกล้เคียงกับภาคอื่น ๆ

๒. ในการยกระดับความพร้อมทางอาชีพควรเน้นการปรับปรุงในเรื่องการ
ปลูกฝังเจตคติทางอาชีพให้มากยิ่งขึ้นอีก ครูผู้สอนควรได้มีการพัฒนาให้นักเรียนมี
เจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตทุกชนิดไม่ใช่เฉพาะการรับราชการ อาจสอดแทรกในวิชา
ต่าง ๆ หรือใช้เวลาบางส่วนสนทนาเรื่องอาชีพเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับข้อมูล
ทางอาชีพอย่างถูกต้อง

๓. ครูผู้สอนควรจักประสบการณ์เกี่ยวกับการงาน โดยเน้นการเรียนด้วย
การปฏิบัติจริงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้รับทั้งความรู้ ทักษะ
ประสบการณ์ และเจตคติที่ดีในการทำงาน

๔. ควรให้มีเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา วิทยากร ศึกษานิเทศก์ เพื่อศึกษา
ค้นคว้าวิจัย นิเทศการศึกษา ติดตามผล ตลอดจนการให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ทาง
โรงเรียนอย่างเพียงพอ และสม่ำเสมอ

๕. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญของกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ โดยการ
ให้ความสนับสนุนทั้งทางค่านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ เช่น ส่งเสริมให้ครูศึกษาค้นใน
สาขาวิชาชีพแทนวิชาสามัญ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูกลุ่มงานและพื้นฐาน
อาชีพ รวมทั้งผู้บริหารควรจัดหางบประมาณ เพื่อการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอแก่
ครูผู้สอน เพราะปัญหาการขาดวัสดุอุปกรณ์จะทำให้การสอนไม่ได้ผล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

๑. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการสอนของครู และทักษะพื้นฐานทางอาชีพของนักเรียน เพื่อจะได้ข้อมูลเพิ่มเติมในการพิจารณาเกี่ยวกับความพร้อมทางอาชีพ และปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในปัจจุบันต่อไป

๒. ควรมีการศึกษาระยะยาวเพื่อติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษาออกไป ประกอบอาชีพอยู่ในสังคม เพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยฉบับนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย